

TISZTA BESZÉD

Kievickélni az ízék és hogyishívjások közül

Akár természetesnek is mondhatjuk a szinte naponta megjelenő műszaki újítások közepette, hogy nehéz tartani a lépést: nem csupán a magasban szárnyaló technikai szint miatt, de nyelvileg is. Mennyivel könnyebb egy hosszú, latinba kevert angolos kifejezés helyett egyszerűen azt mondanunk, hogy ízé vagy az a hogyishívják, különösen, ha nem is értjük, az újításnak életünk milyen szeletében vehetnénk hasznát. Így értük el, a szó szoros értelmében észrevétlenül, hogy elsősorban baráti cseverészéseink során nem tudunk kikeveredni az ízék és a hogyishívjások közül.

A baj nem is akkor van, ha barátainkkal magyarázgatjuk egymásnak, amit egyikünk sem ért, hanem ha a kamaszkor felé igyekvő gyermek kérdez rá valami izére, s akkor kezdődik a hümmögés, a krákolás és végül a kijelentés, hogy épp most nem jut eszünkbe annak a hogyishívjának a neve. Ezután pedig újabb réteg ülepszik szellemi rosszérzésünkre: egy izéről nem tudtuk felvilágosítani a csemeténket, s a belénk vetett bizalma egy fokkal biztosan megint csökkent. Mert hátha az ő barátjának a szülei tudtak válaszolni, s akkor mit gondolt majd? Pedig van egy nagyon jó ellen-szer: kertelés nélkül bevallani, hogy nem tudjuk, majd pedig együtt utánanézni. Erre jók a lexikonok és enciklopédiák, illetve azoknak, akik – sajnos – egyre kevésbé becsülik a nyomtatott tudáshordozókat, a világháló keresőprogramjai. Így aztán a közös felfedezés

és megismerés még ráadásörömet is szerez: a szóban forgó fogalom megértése mellett nő a gyerek bizalma a szülőben, mivel ismételtlen bebizonyosodott, a szülő olyan esetben is tud segíteni, ami elsőre kilátástalannak tűnt.

Az említett nevelési szempont mellett a nyelvhasználati szempont sem mellékes, hisz különösen a többnyelvű közegekben sokkal nagyobb „veszély” fenyegeti az anyanyelvet, mint ahol mindenki ugyanazt az egy nyelvet beszéli. Ha bárki is kételkedne ebben a kijelentésben, gondoljon csak arra, miért is nevezik minden köröttünk lévő nyelvben a legközelebb állót anyanyelvnek. Na ugye! Ahogy a szülőanya sem „váltható le” ilyen-olyan indokokkal, az anyanyelv felhígítása sem az igazán járható út: aminek megvan a világos, érthető anyanyelvi megfelelője, ajánlatos azt használni. S ha gyermekünk esetleg húzódozik tőle, mert az angolos vagy más nyelvvel kevert változat sokkal menőbb, hogy ne mondjam, trendibb, a legjobb érv a tiszta, világos nyelvhasználatra az, hogy gondoljon arra, neki lesz a feladata majd megtanítani beszélni a saját gyerekét. És mit gondol, milyen véleménye lesz a majdani gyereknek a még jóformán beszélni sem tudó szülőjéről?

Röviden tehát: megéri utánanézni azoknak a fogalmaknak, amelyeket nem értünk, hogy beszédes kedvünk közben ne tömjük mások fejét tele ízékkel és hogyishívjásokkal!

Molnár Judit

Fizessen elő lapunkra!

A *Várad folyóirat* előfizetési díja: 3 hónapra 25 lej, 6 hónapra 50 lej, 1 évre 100 lej. A lap előfizethető a Gheorghe Șincai Megyei Könyvtár pénztárában készpénzzel vagy postán pénzesutalvánnyal (mandat postál), az előfizető nevének és pontos lakcímé-

nek, valamint az „Abonament *Várad*” megjegyzésnek a feltüntetésével: Biblioteca Județeană „Gheorghe Șincai” Oradea; CUI 4687188; Cod IBAN: RO66 TREZ07621G330800XXXX, Trezoreria Oradea. Az előfizetők a lapot postán kapják meg.

ÖRÖMTELI, BÉKÉS, BAJTÓL, GONDTÓL, BETEGSÉGTŐL MENTES ÚJ ESZTENDŐT KÍVÁNUNK MINDEN OLVASÓNKNAK!

Kultúra

- 4.** Brassai sajtófotók kaleidoszkópja
– Kiosztották a MŰRE-pályázat díjait

- 6.** Váradai szabadkőműves iratokat is kiállítottak – Időszaki tárlat az egykori páholyházban
8. Színészmúzeum Váradon – Megnyílt a Varga Vilmos és művésztársai – Partiumi Színházi Gyűjtemény

Irodalom

- 11.** Várazás – Sztaskó Richard novellája
15. Márton Károly versei
16. Tóth Ágnes rövidprózái
18. Czilli Aranka versei

(Fény)képes krónika

- 19.** Tanyasi pillanatkép karácsonyfával
– Kerekes István fotója és története

Portré

- 20.** Egy emberöltő. Sok? Kevés?
– Beszélgetés a 30 éve a pályán lévő ifj. Kovács Levente színművésszel

Biharország – Szomszédoló

- 22.** Az erdő nem csak óriás fákból áll
– Berettyóújfalvai interjú dr. Bakó Endre újságíróval, irodalomtörténésszel

Zene

- 24.** Saját szavakkal – A 40 éves Cealalte Cuvinte rockzenekar frontemberével, Călin Popppal készült beszélgetés befejező része

Biharország – História

- 28.** Egyre élhetőbbé tették Nagyváradot
– A II. világháború utáni újjáépítés mozzanatai

Biharország – Gazdaság

- 30.** Idei adók és illetékek – A megyei és a nagyváradai helyi tanács határozataiból

Biharország – Szomszédoló

- 32.** Egészen fiatalon kezdett el rajzolni
– Bemutatjuk a Székelyhídről elszármazott Nagy Gizella amatőr képzőművészt

- 35.** Erdőn, mezőn vendégségben
– Kocsis Csaba fotóriportja

Biharország – Üdítő

- 38.** Pascal gondolata – Keresztrejtvény nyere ményenel

Könyvespolc

- 39.** Kezdjük az évet könyvvel!
– Újdonságok a megyei könyvtárban

Várad folyóirat – kulturális közéleti havilap. **Kiadja** a Gheorghe Șincai Bihar Megyei Könyvtár – Nagyvárad, Várad Kulturális Folyóirat Részleg. **Intézményfenntartó:** Bihar Megye Tanácsa. **Szerkesztőség és kiadó:** Nagyvárad, Armatei Române utca 1/A, C épület, II. em. 7. ajtó; telefon: 0259/431-257; 0771/269-647. **Postacím:** 410087 Oradea, str. Armatei Române nr. 1/A, corp C. **E-mail:** biharmegye@gmail.com; bibliobihor@yahoo.com; **internet:**

www.bibliobihor.ro; www.varad.ro; https://varadbiblioteca.blogspot.com. **Szerkesztőbizottság:** Fried Noémi Lujza, Máté Zsófia, Tóth Hajnal. **Munkatársak:** Darabont Éva tördelőszerkesztő, Megyesi Antónia olvasószervező-korrektor; Barabás Zsuzsa, D. Mészáros Elek, Dérer Ferenc, Kocsis Csaba, Molnár Judit, Tóth Ágnes. Készült a Litéra Print Kft. nagyváradai nyomdájában. ISSN 1583-0616